

Toetsingsadvies over het
milieu-effectrapport
Rijkswegen 37 en 34

29 november 1993

commissie voor de milieu-effectrapportage

Aan de Minister van Verkeer en
Waterstaat
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

uw kenmerk
HW/IWO 157714

uw brief
d.d. 1 september 1993

ons kenmerk
U93/Go/yh/356-76

onderwerp
Toetsingsadvies over het MER
Rijkswegen 37 en 34

doorkiesnr.
030 - 347626

Utrecht,
29 november 1993

Met bovengenoemde brief stelde u de Commissie voor de milieu-effectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid advies uit te brengen over het milieu-effectrapport (MER) ten behoeve van de besluitvorming over Rijkswegen 37 en 34. Overeenkomstig artikel 7.26, tweede lid van de Wet milieubeheer (Wm) bied ik u hierbij het advies van de Commissie aan.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te hebben geleverd aan de totstandkoming van de toetsing over het MER. Zij zal gaarne vernemen hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen.

Hoogachtend,

ir. K.H. Veldhuis,
voorzitter van de werkgroep m.e.r.
Rijkswegen 37 en 34

Toetsingsadvies over het
milieu-effectrapport
Rijkswegen 37 en 34

Toetsingsadvies op grond van artikel 7.26, tweede lid van de Wet milieubeheer over
het milieu-effectrapport Rijkswegen 37 en 34,

uitgebracht aan de Minister van Verkeer en Waterstaat door de Commissie voor de
milieu-effectrapportage; namens deze,

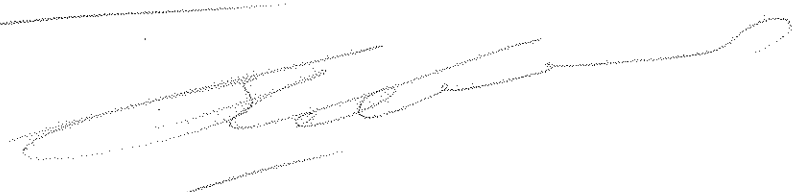
de werkgroep m.e.r. Rijkswegen 37 en 34

de secretaris

de voorzitter

drs. T. Gorter

ir. K.H. Veldhuis

Utrecht, 29 november 1993

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
1. INLEIDING	1
2. TOETSING VAN HET MER OP HOOFDLIJNEN	2
3. TOETSING VAN HET MER OP ONDERDELEN	3
3.1 Inleiding	3
3.2 Alternatieven en mitigerende/compenserende maatregelen	3
3.3 Vergelijking van alternatieven	5

BIJLAGEN

1. Brief d.d. 1 september 1993 van de Minister van Verkeer en Waterstaat, waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen.
2. Openbare bekendmaking in de Staatscourant nr. 164 d.d. 30 augustus 1993.
3. Projectgegevens.
4. Lijst van inspraakreacties en adviezen.

1. INLEIDING

Ten behoeve van een besluit over de mogelijke verdubbeling van de rijkswegen A37 en N34 wordt de procedure van milieu-effectrapportage (m.e.r.) doorlopen en is een milieu-effectrapport (MER) opgesteld. In de projectnota/MER staan het nut, de noodzaak en de milieugevolgen van de verdubbeling centraal.

Rijkswaterstaat, Directie Drenthe, treedt op als initiatiefnemer. De minister van Verkeer en Waterstaat is bevoegd gezag.

Bij brief van 1 september 1993 is de Commissie voor de milieu-effectrapportage (m.e.r.) door het bevoegd gezag in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over de inhoud van het MER (zie bijlage 1).

De tracénota/MER is van 1 september tot 15 oktober 1993 ter inzage gelegd (zie bijlage 2).

Dit advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r., verder te noemen de Commissie. Voor de samenstelling van de werkgroep wordt verwezen naar bijlage 3, waarin tevens een overzicht wordt gegeven van de belangrijkste projectgegevens.

Dit advies betreft:

- toetsing aan de regels voor de inhoud van een MER zoals gesteld in artikel 7.10 van de Wet Milieubeheer (Wm);
- toetsing aan de richtlijnen voor de inhoud van het MER, zoals vastgesteld door het bevoegd gezag op 1 oktober 1992;
- signalering van eventuele onjuistheden in het MER (Wm, art. 7.23, tweede lid).

Conform artikel 7.26, tweede lid van de Wm heeft de Commissie de opmerkingen die mondeling (tijdens de hoorzitting op 26 oktober 1993) en schriftelijk werden ingebracht, bij de opstelling van het toetsingsadvies in beschouwing genomen.

In hoofdstuk 2 van dit advies wordt het MER getoetst op hoofdlijnen. Hoofdstuk 3 bevat, aan de hand van opmerkingen over het MER, aanbevelingen van de Commissie voor de besluitvorming, die direct of indirect van belang zijn voor dit project.

2. TOETSING VAN HET MER OP HOOFDLIJNEN

De Commissie is van mening dat het MER een overzichtelijk en betrekkelijk volledig document is. Het rapport brengt op doorgaans evenwichtige wijze in beeld wat de milieugevolgen van de realisering van de diverse alternatieven zijn. De Commissie is dan ook van mening dat het MER voldoende gegevens bevat om het milieubelang een volwaardige plaats te geven bij de besluitvorming over de voorgenomen verbreding van de rijkswegen N34 en A37.

Het Tweede Structuurschema Verkeer en Vervoer (SVV II) bevat het voornemen om de A37 'op termijn uit te bouwen tot autosnelweg'. Voor de N34 vermeldt het SVV II (onder het opschrift 'te verbreden verbindingen'): 'aanpassing als autoweg'.

Het nulplusalternatief, het verdubbelingsalternatief A1 en het meest milieuvriendelijk alternatief blijven binnen het door het SVV II gegeven kader. Zoals de minister van Verkeer en Waterstaat terecht bij haar verzoek om advies¹) aangeeft, geldt dit niet voor het zogenaamde verdubbelingsalternatief A2. Dit gaat uit - in strijd met de hierboven aangehaalde beleidsbeslissing - van ombouw van de N34 tot autosnelweg en is daarmee niet een reëel alternatief. 'Alternatief A2' kan dan ook slechts dienen als vergelijkingsmogelijkheid voor de andere alternatieven. Omdat uit de vergelijking van alternatieven blijkt dat A1 en A2 maar op een beperkt aantal punten verschillend scoren kan men zich overigens afvragen of een dergelijke vergelijking zinvol is.

1 De brief is bij dit advies opgenomen als bijlage 1.

3. TOETSING VAN HET MER OP ONDERDELEN

3.1 Inleiding

De opmerkingen die in dit hoofdstuk worden gemaakt, zijn bedoeld als aandachtspunten bij de verdere besluitvorming over het voornemen. Ingegaan wordt op aspecten die een rol zouden kunnen spelen bij de vaststelling van het tracébesluit, bij de doorwerking daarvan bij volgs besluiten (zoals bestemmingsplannen) en, voor zover relevant, bij de te nemen uitvoeringsmaatregelen.

Daarnaast worden opmerkingen gemaakt die van nut kunnen zijn voor toekomstige milieu-effectrapportages.

3.2 Alternatieven en mitigerende/compenserende maatregelen

Algemeen

Het nulplusalternatief en de verdubbelingsalternatieven zijn, behalve als tracé-alternatieven, ook te beschouwen als inrichtingsalternatieven. Ze hadden als zodanig verder kunnen worden aangescherpt met behulp van de in hoofdstuk 6 en 7 vermelde mitigerende en compenserende maatregelen voor de diverse aspecten (geluid, bodem/water, landschap). Door de wijze van presentatie wordt niet duidelijk of (en zo ja welke van) deze maatregelen zullen worden uitgevoerd en wat de garanties hiervoor zijn. Dit leidt tot onzekerheid bij de belanghebbenden. Geadviseerd wordt zo snel mogelijk duidelijkheid te scheppen en de mitigerende en compenserende maatregelen volwaardig in de besluitvorming te betrekken. Bij de uitwerking kan tevens worden onderzocht of de maatregelen voldoende en volledig zijn²].

Geluid en lucht

Als meest milieuvriendelijk alternatief wordt beschouwd het nulplusalternatief inclusief de mitigerende maatregelen. Voor geluid bestaan de mitigerende maatregelen uit het plaatsen van schermen. Deze schermen moeten echter hoe dan ook geplaatst worden om te voldoen aan de wettelijke vereisten. Het zou dan ook juist zijn geweest de schermen deel uit te laten maken van **alle** alternatieven en niet alleen van het meest milieuvriendelijk alternatief. Door de gevolgde werkwijze zijn de mitigerende maatregelen voor geluid zo globaal beschreven dat de effecten ervan niet goed te vergelijken zijn met de beschreven effecten zonder schermen.

² Zie bijlage 4, inspraakreacties nrs. 6, 8, 13, 15, 18, 20, 26, 28, 29, 30, 31, 33, 36, 37 en 40.

Het MER stelt dat terugbrengen van de maximumsnelheid van 120 naar 100 km tot een vermindering van de geluidbelasting en van de luchtverontreiniging kan leiden. Dit is echter niet uitgewerkt. Binnen het landelijk verkeersbeleid is de discussie over snelheidsbeperking opnieuw actueel. Maar ook los daarvan is de Commissie van mening dat snelheidsreductie als een volwaardig onderdeel van het meest milieuvriendelijk alternatief te beschouwen is, ook met het oog op de verkeersveiligheid³].

Natuur en landschap

Op p. 174 van het MER wordt gesteld dat, als compenserende maatregel voor het verdwijnen van bestaande biotopen ter plaatse van de geplande wegwitbreiding, elders bosjes zullen worden aangelegd, waarbij rekening wordt gehouden met de standplaatseisen van bijzondere plantesoorten. De Commissie wijst erop dat het moeilijk zal zijn binnen een redelijke tijdspanne *dezelfde bijzondere* omstandigheden te creëren. Overigens wordt in het MER zelf op p. 179 melding gemaakt van (vergelijkbare) leemten in kennis ten aanzien van de indicatiewaarde van soorten en vegetaties. Overigens is onduidelijk in hoeverre deze maatregelen werkelijk kunnen worden genomen, mede gezien bijvoorbeeld de landbouwbelangen in het gebied⁴].

In een inspraakreactie⁵] wordt gewezen op de wenselijkheid om de landschapsplannen voor de rijksweg en voor het herinrichtingsplan, deelgebied Emmen, nader op elkaar af te stemmen. Uit de inspraak blijkt verder duidelijk dat er verschillende visies op de landschappelijke inpassing van de weg mogelijk zijn. Het is wenselijk de mogelijkheden bij de besluitvorming nog eens met elkaar te vergelijken⁶]. Een in het MER onderbelicht aspect vormt verder de visuele hinder als gevolg van de geluidwerende voorzieningen; bij de vormgeving kan hier rekening mee worden gehouden.

Als mitigerende maatregel voor de aantasting van de archeologische waarden wordt (veld)onderzoek voorgesteld. De aantasting van de waarden lijkt hiermee echter niet te worden voorkomen.

3 Zie bijlage 4, inspraakreactie nr. 30.

4 Zie bijlage 4, inspraakreactie nr. 3.

5 Zie bijlage 4, inspraakreactie nr. 42.

6 Zie bijlage 4, inspraakreacties nrs. 2, 7, 9, 17, 22, 27 en 42.

3.3 Vergelijking van alternatieven

Over het algemeen zijn de alternatieven op goede wijze met elkaar vergeleken. De volgende kanttekeningen zijn hierbij te maken.

Naast het gestelde in paragraaf 3.2 valt verder op dat het effect van de (mitigerende) geluidschermen niet lijkt door te werken in tabel 7.4 daar deze voor geluid gelijk is aan tabel 7.3. Naar het oordeel van de Commissie kunnen de schermen een maatgevend effect op de totale geluidssituatie hebben.

Uit het vergelijkend overzicht op p. 176 blijkt dat uit oogpunt van milieu het nulplusalternatief duidelijk beter scoort dan de verdubbelingsalternatieven. Desondanks wordt op p. 175 geconcludeerd dat de verschillen tussen het nulplusalternatief en de verdubbelingsalternatieven niet groot zijn. Een onderbouwing voor deze uitspraak ontbreekt.

BIJLAGEN

bij het toetsingsadvies over
het milieu-effectrapport
Rijkswegen 37 en 34

(bijlagen 1 t/m 4)

BIJLAGE 1

Brief van het bevoegd gezag d.d. 1 september 1993, waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen

Ministerie van Verkeer en Waterstaat

Aan
de Voorzitter van de Commissie voor de Milieu-effectrapportage,
ir. P. van Duursen
Postbus 2345
3500 Gh Utrecht

Commissie voor de Milieu-effectrapportage	
ingekomen op	02 SEP 1993
nummer	1050-93
dossier	B56-57
kopie naar	SC/PRES/60/57b

Contactpersoon
ir. M.R.W. Bos

Geefnummer
070-3744152

Datum
1 september 1993

Bijlage(n)
2

Ons kenmerk
HW/IWO 157714

Uw kenmerk
--

Onderwerp
Tracé/milieu-effectrapportage rijkswegen 37/34 (N 37/34)

Geachte heer Van Duursen,

Hierbij verzoek ik u mij overeenkomstig de Wet Algemene Bepalingen Milieuhygiëne advies uit te brengen over de bijgevoegde projectnota/MER "Tracé/milieu-effectrapportage N 37/34".

De nota doorloopt de procedure bij het Overlegorgaan voor de Infrastructuur en zal in dat kader mede ten behoeve van de m.e.r.-procedure ter inzage worden gelegd. De terinzagelegging is voorzien van 1 september 1993 tot 15 oktober 1993.

Voor de goede orde maak ik u erop attent dat één van de varianten in de nota uitgaat van de reconstructie van het desbetreffende gedeelte van rijksweg 34 tot autosnelweg, hetgeen strijdig is met het limitatieve karakter van het Structuurschema Verkeer en Vervoer. Ook bestaan er verkeerstechnische bezwaren tegen een dergelijke reconstructie van een gedeelte van rijksweg 34. Voorshands ga ik er dan ook van uit dat deze variant slechts als vergelijkingsbasis van andere varianten mede in de beschouwing wordt betrokken.

Postadres postbus 20901, 2500 EX Den Haag
Bezoekadres Plesmanweg 1-6

Telefoon 070-3916171
Telefax 070-3517895
Telex 32562 matvo nl

De benodigde aantallen rapportages zullen u rechtstreeks door de initiatiefnemer worden toegezonden.

Hoogachtend,

DE MINISTER VAN VERKEER EN WATERSTAAT,

J.R.H. Maij-Weggen

BIJLAGE 2

Openbare bekendmaking in Staatscourant nr. 164 d.d. 30 augustus 1993

INSPRAAKPROCEDURE TRACÉNOTA/MER RIJKSWEG N37 (HOOGEVEEN-DUITSE GRENS) EN RIJKSWEG N34 (HOLSLOOT-EMMEN-ZUID)

De Minister van Verkeer en Waterstaat heeft het Overlegorgaan Verkeersinfrastructuur (OVI) verzocht haar te adviseren over de door Rijkswaterstaat, directie Drenthe opgestelde tracénota en milieu-effectrapportage betreffende rijksweg N37 (Hoogeveen-Duitse grens) en rijksweg N34 (gedeelte Holsloot-Emmen-zuid).

In de tracénota/MER wordt een aantal voorstellen gedaan voor de verbetering van de kwaliteit van de weginrichting, de verkeersveiligheid en de verkeersafwikkeling. Op deze punten voldoet de N37/N34 niet geheel aan de voor (inter)nationale hoofdwegen gewenste situatie. Bedoelde voorstellen dragen tevens bij aan de gewenste economische structuurverbetering in Zuidoost-Drenthe.

De tracénota/MER doorloopt een inspraakprocedure. Het Overlegorgaan Verkeersinfrastructuur stelt in het kader daarvan een ieder in de gelegenheid om zijn/haar mening over de inhoud van de tracénota/MER aan hem kenbaar te maken.

Tervisielegging tracénota/MER

De tracénota/MER van Rijkswaterstaat, directie Drenthe ligt vanaf 1 september tot en met 15 oktober 1993 gedurende de normale openingstijden ter inzage in:

- de gemeentehuizen van Hoogeveen, Sleen, Oosterhesselen, Dalen, Emmen en Coevorden;
- de (hoofdvestigingen van de) openbare bibliotheek in bovengenoemde gemeenten;
- de bibliotheek in het provinciehuis, Westerbrink 1 te Assen;
- de bibliotheek van Rijkswaterstaat, directie Drenthe, Mandemaat 3 te Assen.

Het betreffende rapport blijft ná 15 oktober 1993 voor inzage beschikbaar in de bibliotheek van Rijkswaterstaat, directie Drenthe.

Voorlichtingsbijeenkomsten

De Rijkswaterstaat, directie Drenthe, verschaft tijdens twee voorlichtingsavonden nadere informatie over de inhoud van de tracénota/MER en de verdere procedure. Deze bijeenkomsten vangen aan om 20.00 uur en worden gehouden op:

- woensdag 15 september in het Baron Hotel, Mathysenstraat 1 te Hoogeveen en
- woensdag 22 september in theater "De Muzeval", Boermarkeweg 43 te Emmen.

Waar moeten de reacties naar toe?

Degenen die van de mogelijkheid tot inspraak gebruik willen maken, dienen hun reactie op schrift te stellen en deze uiterlijk 15 oktober 1993 toe te zenden aan:

Secretariaat Overlegorgaan Verkeersinfrastructuur
Kneuterdijk 6
2514 EN 's-Gravenhage

Zij die reacties indienen, kunnen verzoeken hun persoonlijke gegevens niet bekend te maken.

Inzage schriftelijke inspraakreacties

De ingekomen schriftelijke reacties liggen vanaf 25 oktober tot en met 19 november 1993 ter inzage in de gemeentehuizen van Hoogeveen, Sleen, Oosterhesselen, Dalen, Emmen en Coevorden, alsmede in de bibliotheek van Rijkswaterstaat, directie Drenthe, Mandemaat 3 te Assen.

Mondelinge toelichting op Uw reactie: hoorzitting

Het Overlegorgaan Verkeersinfrastructuur stelt degenen die in hun schriftelijke reactie daartoe de wens te kennen geven, in de gelegenheid hun standpunt toe te lichten in een openbare hoorzitting. Plaats, datum en tijdstip daarvan worden nog nader bekend gemaakt.

Informatie

Voor nadere informatie over de inhoud van de tracénota/MER kunt u zich wenden tot Rijkswaterstaat, directie Drenthe:

- de heer L.H.M. van der Hof, telefoonnummer 05920-29833
(voor vragen over de technische uitvoering) of
- de heer F. Quené, telefoonnummer 05920-29929
(voor vragen over milieu-aspecten).

Voor inlichtingen over de inspraakprocedure kunt U zich wenden tot het secretariaat van het Overlegorgaan Verkeersinfrastructuur, telefoonnummer 070-3618739.

Aanvragen tracénota/MER

Van de tracénota/MER is een uitgebreide samenvatting gemaakt. Deze samenvatting kan schriftelijk worden aangevraagd bij Rijkswaterstaat, directie Drenthe, postbus 34, 9400 AA Assen, ter attentie van de heer J. Sasse.

BIJLAGE 3

Projectgegevens

Initiatiefnemer: Rijkswaterstaat, Directie Drenthe

Bevoegd gezag: Minister van Verkeer en Waterstaat

Categorie Besluit m.e.r.: 1.1

Besluit: Tracébesluit over de nut en noodzaak van een mogelijke verbreding/verdubbeling van de rijkswegen A37 (Hoogeveen - Duitse grens) en Rijksweg N34 (gedeelte Holsloot - Emmen-Zuid). Als belangrijkste argumenten hiervoor worden door de initiatiefnemer verkeerstechnische, transport-economische -en regionaal-economische overwegingen genoemd. De ombouw is in het Tweede Structuurschema Verkeer en Vervoer opgenomen.

Activiteit: Het voornemen betreft de verbreding van de Rijksweg 37 en de Rijksweg 34 (gedeelte Holsloot - Emmen-Zuid)

Stand van zaken: Bij brief van 16 mei 1991 (bijlage 1) verzocht het bevoegd gezag de Commissie een richtlijnenadvies uit te brengen voor de inhoud van het MER Rijksweg 37 en Rijksweg 34. De openbare bekendmaking van de startnotitie vond plaats in de Staatscourant nr. 97 d.d. 23 mei 1991. Het advies voor richtlijnen werd uitgebracht op 23 augustus 1991. Op 1 oktober 1991 stelde de Minister de Richtlijnen vast, waarbij het advies van de Commissie vrijwel volledig is overgenomen.

De tracénota/MER is vanaf 1 september tot en met 15 oktober 1993 ter inzage gelegd. Bij brief van 1 september 1993 is de Commissie verzocht advies uit te brengen over de tracénota/MER. Op 2 november vond een bespreking plaats van een concept van dit toetsingsadvies met vertegenwoordigers van bevoegd gezag en initiatiefnemer.

Samenstelling van de werkgroep:

dr. W. Joenje

ir. B.N. de Koning

W.A.S. van Meel

ir. J.J. van Willigenburg

ir. K.H. Veldhuis (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: ing. W.E. Wouda-van der Giessen (richtlijnenfase) en drs. T. Gorter (toetsingsfase)

BIJLAGE 4

Lijst van inspraakreacties en adviezen

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
1.	930914	J.H.P. Vos	Dordrecht	931102
2.	930927	P.J. de Jong	Hollandscheveld	931102
3.	931006	Landbouwschap Gewestelijke Raad voor Drenthe	Assen	931102
4.	931005	G.J. Hartholt	Dedemsvaart	931102
5.	931011	P.J. de Jong	Hollandscheveld	931102
6.	931007	Meppen Immer Mittendrin	Meppen	931102
7.	931006	W. Koops	Zwinderen	931102
8.	931008	Stadt Haren	Haren	931102
9.	931011	Dommerholt & Van Dijk Advocaten	Zwolle/Kampen	931102
10.	931008	H. Uneken	Wachtum	931102
11.	931008	E. Hidding (gelijkluidende inspr)	Wachtum	931102
12.	931008	H. Keen	Wachtum	931102
13.	931013	Verbond van Nederlandse Onder- nemingen Noord-Nederland	Haren	931102
14.	931012	J. Kiers	Wachtum	931102
15.	931014	Gemeente Emmen	Emmen	931102
16.	931012	G.B.M. Hassink	Wachtum	931102

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cic. m.e.r.
17.	931013	Gemeente Sleen	Sleen	931102
18.	931014	NCW Noord	Haren	931102
19.	931011	G.J. Hammink	Zwinderen	931102
20.	931012	Lijst van ondergetekenden	Wachtum	931102
21.	931007	Maatschap E.L. Eising en A.W. Eising	Holsloot	931102
22.	931011	ISV Zuid-Oost Drenthe	Emmen	931102
23.	931008	G. Dekker	Wachtum	931102
24.	931009	Dhr. T.H.J. Kool	Hollandscheveld	930211
25.	931012	G. Derks	Erm	930211
26.	..	Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Drenthe	Drenthe	930211
27.	931014	Provincie Drenthe	Drenthe	930211
28.	931014	Gemeente Hoogeveen	Hoogeveen	930211
29.	931012	Stadt Haselünne	Haselüne	930211
30.	931014	Milieuraad Drenthe	Assen	930211
31.	931011	EVO Ondernemers Organisatie voor Logistiek & Transport	Deventer	930211
32.	931013	Vereniging Dorpsbelangen Wachtum e.o.	Wachtum	930211
33.	931014	Gemeente Coevorden	Coevorden	930211
34.	931012	Gemeente Dalen	Dalen	930211
35.	931013	F.M.M. van Roemburg	Hollandscheveld	930211

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
36.	931014	KNOV Belangenbehartiging en advies	Eelde	930211
37.	931014	CNV Christelijk Nationaal Vakverbond	Groningen	930211
38.	931011	B. Hafner	Zwartemeer	930211
39.	931015	Drs. H. Diepenheim	Emmen	930211
40.	931014	ICC industriële commerciële club Zuid-West Drenthe	Meppel	930211
41.	931011	A.H. Koops	Wachtum	930211
42.	931006	Directeur Landbouw, Natuur en Openluchtrecreatie in de provincie Drenthe	Assen	930211